

Andrzej Bąkowski

Posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 46/7-8(535-536), 235-238

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

POSIEDZENIE NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

Zgodnie z zapowiedzią, zawartą w Kronice Adwokatury w nr 5–6/2002 „Palestry” powracamy do problematyki posiedzenia plenarnego NRA w dniach 23–24 marca 2002 r. Część uchwał zreferowaliśmy, z uwagi na ich wyjątkową aktualność, w poprzednim numerze „Palestry”.

Prezes NRA adw. Stanisław Rymar przedstawił informację o bieżących pracach Prezydium, a także o udziale przedstawicieli NRA w pracach Sejmu (Ustawa o sądownictwie administracyjnym, kodyfikacje karne oraz Ustawa o świadczeniu pomocy prawnej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez prawników zagranicznych). Omówił również spotkania z kierownictwem Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ważną dla adwokatury problematykę podjął adw. Czesław Jaworski, przewodniczący Komisji ds. kodyfikacji karnych. Odniósł się krytycznie do projektów nowelizacji: Komisji Nadzwyczajnej przy Prezydencie RP, Zespołu „Prawo i Sprawiedliwość” oraz projektu nowelizacji zgłoszonego przez b. Ministra Sprawiedliwości Lecha Kaczyńskiego.

Dla adwokatów występujących w sprawach karnych z urzędu ważna jest propozycja rezygnacji z obowiązkowej obrony, gdy biegli psychiatrzy stwierdzają pełną poczytalność podejrzanego lub oskarżonego.

Zdaniem adwokata Cz. Jaworskiego istnieje szansa usunięcia projektowanego zapisu w art. 289 k.p.k., obciążającego kosztami rozprawy adwokata z urzędu w przypadku nieusprawiedliwionego jego niestawiennictwa na rozprawie. Konieczne jednak jest zwiększenie skuteczności reakcji organów samorządowych adwokatury przeciwdziałających tego rodzaju przypadkom.

W toku dyskusji wypowiadali się koledzy adwokaci: Jacek Trela, Maciej Bednarkiewicz, Andrzej Sandomierski, Leon Kasperski. Mówiono o niepokojącym zjawisku silnego lobby antyadwokackiego w Sejmie (adw. A. Sandomierski), o wręcz niezrozumiałej z punktu widzenia równości stron propozycji, dającej w ramach art. 289 k.p.k. również prokuratorowi możliwość pieniężnego obciążania adwokata w toku postępowania przygotowawczego (adw. J. Trela) i pojawiającej się tu i ówdzie tendencji sądów do zwalniania adwokatów z tajemnicy zawodowej (adw. L. Kasperski).

Adw. W. Szczepiński szczegółowo referował projekt zmian k.p.a., zgłosił wniosek, aby NRA upoważniła Prezydium do zajęcia stanowiska wobec propozycji prezesa NSA dotyczącej utworzenia funduszu finansującego zastępstwa procesowe przed NSA z urzędu, który składałby się w 1/2 kwoty z wpisów sądowych. W wypadku ich wyczerpania projekt przewiduje, że środki przekazywane byłyby przez korporacje adwokacką i radcowską.

Następnie adw. W. Szczepiński przedstawił projekt uchwały dopuszczającej możliwość zastępstwa członków zarówno jednej, jak i drugiej korporacji, przez

aplikantów radcowskich i adwokackich na równych zasadach. Projekt poddany głosowaniu – został odrzucony.

W toku dyskusji nad zmianami k.p.a. wypowiedało się kilku kolegów, m.in. adw. J. Trela i adw. W. Łyczywek.

Ewa Stawicka zreferowała stanowisko Zespołu ds. reformy kosztów sądowych Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego w Sejmie. Obecnie Komisja wycofała się z zapisów dających możliwości obciążania kosztami pełnomocnika strony w związku z niestawiennictwem na rozprawie sądowej.

Rzecznik Dyscyplinarny adw. Jerzy Naumann skierował uwagę zebranych na narastający atak mediów dotyczący wymiaru sprawiedliwości. Należy unikać pretekstów, aby ta tendencja się utrwałała. Ograniczanie dostępu do usług prawnych nie leży w interesie ogólnym i interesie adwokatury. Powiedział też, że istnieje potrzeba zwiększenia liczby adwokatów. Należy – mówił również – zmierzać do zagwarantowania godziwego honorarium za usługi „z urzędu”.

Nie można się godzić z kreowaniem przez media sylwetki adwokata „kombinatora”. Wszystkie organy samorządu winny zwalczać fałszywy obraz adwokata.

Zgodził się z tym poglądem adw. B. Szlanta. Adw. W. Abert zwrócił uwagę na postępowanie skargowe. Tam gdzie wchodzi w grę ocena wiarygodności dowodów związanych ze skargą, jego zdaniem należy raczej rozpocząć procedurę dyscyplinarną niż dopuścić do mnożenia skarg w tej samej sprawie i przesyłania ich do Ministerstwa Sprawiedliwości itd.

Adw. dr hab. A. Kubas, wiceprezes NRA omówił projektowane zmiany w k.p.c. (Krytyczna ocena tych zmian została zaprezentowana w nr. 5–6 „Palestry”). Podniósł, iż istniejące lobby antyadwokackie zmierza wprost do odebrania samorządowi adwokackiemu prawa doboru kandydatów do zawodu adwokata, kwestionując zasadę konkursu, jako sprzeczną z Konstytucją RP.

Piszący tę kronikę widzi potrzebę zwrócenia uwagi na to, że w ostatnim czasie atak mediów się nasila, w różnych wywiadach skłania się polityków do stwierdzeń, że adwokatura zgodnie z Konstytucją winna zaprzestać ograniczania naboru na aplikację. W tym kierunku idą nagłaśniane pomysły wspólnej aplikacji dla wszystkich zawodów prawniczych. Adw. T. Kilian i inni krytycznie wypowiedali się o poglądach Rzecznika Praw Obywatelskich prof. dr. hab. A. Zolla.

Do tych i innych głosów ustosunkował się prezes NRA adw. St. Rymar. Zauważył, w związku z projektem prof. Zolla, iż kształcenie aplikantów adwokackich leży całkowicie w gestii samorządu i państwo do tego nie dopłaca, że pomysł obciążania samorządów problemami finansowymi państwa jest nie do przyjęcia, że trzeba kreować pozytywny wizerunek samorządu adwokackiego odwołując się do 80-letniej tradycji samorządowej polskiej adwokatury na tle innych samorządów zawodowych, zasugerował też potrzebę tworzenia lobby adwokackiego na rzecz odrębności naszego samorządu.

Rzecznik Prasowy NRA adw. Agnieszka Metelska podzieliła się z zebranymi swo-

imi doświadczeniami wynikającymi z kontaktów z prasą („Newsweek”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „BBC”).

Działalność pani Rzecznik została przedstawiona w nr. 5–6 „Palestry”. W dyskusji, która wywiązała się po wypowiedzi adw. A. Metelskiej, adw. M. Bednarkiewicz zauważył, że należy poszukać politycznych przyczyn ataków na adwokaturę. Postulował współpracę NRA z dziennikarzami sądowymi oraz przedstawicielami innych samorządów prawniczych w zakresie obrony wspólnych interesów wymiaru sprawiedliwości. Na nieetyczne zachowanie adwokata należy reagować natychmiast – mówił adw. M. Bednarkiewicz, a o podejmowanych postępowaniach dyscyplinarnych informować opinię publiczną.

Prezes NRA zwrócił się do obecnych na posiedzeniu plenarnym, aby ważne informacje i materiały pomagające kreować właściwy wizerunek adwokatów były kierowane bezpośrednio do adw. Agnieszki Metelskiej.

Skarbnik NRA adw. Piotr Sendecki uzupełnił sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu. Przewodniczący WKR adw. Sławomir Ciemny stwierdził, że Wyższa Komisja Rewizyjna w dwóch uchwałach z dnia 15 marca 2002 r. nie zgłasza zastrzeżeń do wykonania budżetu NRA, OBA, „Palestry” i DPTA w Grzegorzewicach za 2001 r. oraz nie zgłasza zastrzeżeń do preliminarza budżetowego powyższych instytucji na 2002 r. Jednakże WKR akceptując wykazane kwoty strat wynikające z działalności DPTA w Grzegorzewicach w latach 1999–2001, sięgające łącznie kwoty 199 536,34 zł wyraża niepokój w związku z tymi stratami i dostrzega potrzebę i konieczność wnikliwej analizy działalności DPTA w najbliższej przyszłości.

Zgromadzeni na posiedzeniu plenarnym uchylili dwie uchwały Zgromadzeń Izb Adwokackich w Szczecinie i Rzeszowie jako sprzecznych z ustawą Prawo o adwokaturze. Pierwsza, dotyczyła usprawiedliwiania nieobecności adwokata – obrońcy z urzędu w przypadku kolizji ze sprawą prowadzoną z wyboru, druga, wyrażenia uznania dla ustępującego dziekana przez przyznanie mu tytułu honorowego dziekana izby.

W kolejnym punkcie posiedzenia plenarnego Rzecznik Dyscyplinarny adw. J. Naumann zreferował, jak to określił, trzy podstawowe funkcje samorządu adwokackiego. Samorząd decyduje kogo przyjąć, jak szkolić, jak dyscyplinować. Zaproponował, by NRA opracowała jednolity system reakcji w sytuacji równoczesnego prowadzenia postępowania dyscyplinarnego i postępowania karnego w stosunku do adwokata. Postulował, żeby oba te postępowania prowadzone były jednocześnie, bez stosowania automatyzmu polegającego na zawieszaniu postępowania dyscyplinarnego do czasu zakończenia postępowania karnego. Podniósł zagadnienie nagminnego naruszania terminów przy załatwianiu spraw skargowych, co naraża adwokaturę, m.in., na groźbę wyłączenia spraw dyscyplinarnych z gestii samorządu adwokackiego. Wywiązała się polemiczna dyskusja. Adw. Zbigniew Dyka wyraził pogląd, że w przypadku aresztowania adwokata, sąd dyscyplinarny może go zawiesić w czynnościach, ponieważ w okresie aresztowania obwiniony nie wykonuje zawodu. Działanie takie niewątpliwie przyczyni się do uspokojenia opinii publicznej i będzie podejmowane w imię wyższego dobra samorządu adwokackiego.

go. Głosy dyskutantów (A. Sandomierski, R. Żuk) podkreślały konieczność sprężystego postępowania i adekwatnego do wagi przewinień orzecznictwa dyscyplinarnego. W najbliższym czasie planowane są ogólnopolskie narady pionu rzeczników dyscyplinarnych i sądów dyscyplinarnych.

Na wniosek adw. Andrzeja Marcinkowskiego zebrani podjęli uchwałę, iż adw. Feliks Sadownik, były dziekan ORA w Siedlcach dobrze zasłużył się Adwokaturze Polskiej. Jest to rezultat oceny działalności adw. F. Sadownika w ciągu paru dziesiątków lat – na rzecz środowiska adwokackiego.

W toku dyskusji nad postawą organów samorządu adwokatury wobec adwokatów łamiących zasady etyki i godności zawodu, Prezes NRA mocno podkreślił, że należy środowisku adwokackiemu dać wyraźny sygnał, iż samorząd będzie solidaryzował się z adwokatami wykonującymi zawód etycznie i godnie, natomiast nie mogą spodziewać się jakiegokolwiek solidarności ci adwokaci, którzy swym postępowaniem sprzeniewierzają się zasadom etyki zawodowej i tym samym godzą w dobro adwokatury.

Należy podnieść, iż naczelne organy adwokatury chcą, aby zasada szerokiej informacji o ich działaniach stała się standardem przysługującym każdemu członkowi korporacji.

Andrzej Bąkowski

Z PRAC PREZYDIUM NRA

W niniejszym numerze „Palestry” zamieszczamy sprawozdania z pięciu posiedzeń Prezydium NRA, a mianowicie z 9 kwietnia 2002 r., 23 kwietnia 2002 r., 7 maja 2002 r., 21 maja 2002 r. i 4 czerwca 2002 r.

Posiedzenie Prezydium z 9 kwietnia 2002 r. rozpoczęło się od rozpatrzenia spraw osobowych i przyjęcia protokołów posiedzeń ORA w kilku Izbach. Rzecznik Dyscyplinarny NRA adw. J. Naumann zwrócił uwagę na zamieszczoną w jednym z protokołów ORA informację, że postępowania dyscyplinarne nie mogą kończyć się terminowo w związku z „problemem niestawiennictwa stron”. Jest to przejaw nie tylko bez troski, ale i zaniechania ze strony Rady, która w takim przypadku ma przecież instrument w postaci wytoczenia odrębnego postępowania dyscyplinarnego stronie paraliżującej tok normalnej procedury dyscyplinarnej. Trzeba zdawać sobie sprawę, że tego rodzaju bierność niektórych ORA daje argumenty na rzecz odebrania adwokaturze prawa i przywileju sądownictwa członków swej korporacji.

Posiedzenie Prezydium NRA 23 kwietnia 2002 r. miało cechę rutynowej działalności w ramach tej struktury: delegowanie członków Prezydium na egzaminy i zgromadzenia izbowe, na Zgromadzenie CCBE 25 maja 2002 r. (Prezes NRA St. Ry-mar). Rozpatrzono kilka spraw personalnych.